

GÜVENSİZLİK SALGINI VE SALGIN İLANI

TTB PandemiK BASIN AÇIKLAMASI

09.12.2009, Ankara

Anımsanacağı gibi Türk Tabipleri Birliği, küresel olarak salgın yapan ve ülkemizde de hızlayaygınlaşan H1N1 influenza virüsü ve konuyla ilgili çalışmaları izlemek üzere bir BİLİMSEL DANIŞMA VE İZLEME KURULU (PandemiK) oluşturmuştur. Alanının önde gelen uzmanları tarafından oluşturulan bu kurulun yapısını, işlevini ve hedeflerini 13.11.2009 tarihli basın açıklamamızda sizinle paylaşmıştık.

PandemiK ikinci toplantısını 02.12.2009 tarihinde gerçekleştirdi. Salgın hakkında gerek dünyada gerek ülkemizdeki güncel gelişmeleri de dikkate alarak, var olan kayıtlar, gözlemler ve istatistik analizler ışığında konu tüm ayrıntıları ile ele alındı.

Temel sorunların tekrarından kaçınarak; bugüne ilişkin birkaç somut değerlendirme ve önerilerimizi TTB.PandemiK olarak kamuoyu ile paylaşmak istiyoruz:

SALGIN SÜRÜYOR VE YAYGINLAŞIYOR: Bilindiği gibi Dünya Sağlık Örgütü 11 Haziran 2009 tarihinde, 41 yıl aradan sonra, 21. yüzyılın ilk küresel salgını ilan etmiştir. Bugün tüm dünyada görüldüğü gibi ülkemizde de PandemiK influenza salgını giderek yaygınlaşmakta; buna bağlı olarak olgular ve ölümler giderek artmaktadır.

SALGIN İLANI: Bu aşamaya özgü bazı gerçekleri net bir şekilde paylaşmamız gerekiyor:

Nüfusumuzun 6.5 milyonu aşkın bir bölümü kronik hastalığasahip olup, aşılınmaları gerekmektedir. Aşılınmayibekleyen 24 yaş altındaki çocuk ve okul çağındaki gençlerimizin sayısı ise yaklaşık 30 milyondur.

Sağlık Bakanlığı'nın bir an önce fiili olarak zaten açıkçakabullendiği durumu resmiyete dönüştürmesi ve SALGIN İLANI'nda bulunması gerekmektedir. Böylece katkı payı ödemesi, özel sigortaların tedavimasraflarının karşılanması ve ödeme gücünü çeken sosyal güvencesi olmayanyoksul halk kesiminin tedavi giderlerinin devlet tarafından karşılanması olanaklı hale gelecektir. Bu da salgının yoksul halk üzerindeki ağır maliyetini bir ölçüde ortadan kaldıracaktır. Sonuç olarak SALGIN İLANI, sağlık hizmetlerine en çok ihtiyaç duyan yoksul toplum kesimlerinin sağlık hizmetlerine erişimi önündeki engellerin kaldırılması ve dolayısı ile ölümlerinin önüne geçilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

GÜVEN SORUNU: Bu süreçte odaklanması gereken noktalardan biri de aşı hakkındabilimsel içerikten yoksun demeçler, bilgi kirliliği ve güven sorunudur. Aşı ve aşı uygulamaları ile ilgili olarak herkesin mutlaka bilmesi gereken bir kaç önemli noktayı vurgulamak istiyoruz:

Aşı stratejik ve ucuz bir üründür; bir yandan bireysel olarak hastalığa karşı bağışıklık yaratırken; öteyandan da salgının yayılmasını önleyerek toplumsal düzeyde bir koruma sağlar. Aşıya hem bireysel hem de toplumsal düzeyde ihtiyaç duyarız.

Aşı bu iki yolla hem hastalananları hem ölümleri azaltır. Bunun bireysel olmaktan öte, toplumsal bir anlamı da vardır; çünkü aşı uygulamaları, söz konusu hastalığın toplumsal düzeyde yol açtığı yükü (hastalık yükünü) düşürür ve dolayısı ile bu yönde ki önlenebilir kayıpların ve gereksiz kamusal harcamaların azalmasını sağlar.

Kuşkusuz her türlü sağlık müdahalesinde görüldüğü gibi aşılarla ilişkili yan etkilere de zaman zaman rastlanmaktadır. Aşıların çok yaygın olarak uygulanması, istisnai ve nadir yan etkilerin de görünür olmasına yola açabilmekte; bu bulgular da kitleler tarafından endişeyle karşılanabilmektedir. Kamuoyunun yoğun ilgisinden doğru bir şekilde yararlanmanın; geçersiz endişelerden istifade etmek ve daha da korkutmek yerine, bunların saygın bilim insanları tarafından giderilmesini sağlamanın gerekliliğini, dikkatinize sunuyoruz. Hepimiz çok iyi biliyoruz ki bu söz konusu edilen yan etkiler, aşının sağladığı bireysel ve toplumsal yararlar karşısında son derecede azdır ve çoğunlukla önemsizdir.

Mevsimsel grip, kuş gribi, domuz gribi gibi hastalıkların etkeni olan İnfluenza virüslerinin yapısal özellikleri nedeniyle bu virüslerdeğişime uğramaları, yani daha önce sahip olmadıkları bazı hastalık yapıcı özellikler kazanmaları mümkündür. “Mutasyon” ya da “genetik değişkenlik” olarak adlandırılan bu durum basın yayın organlarında da yer almaktadır. Pratik açıdan genetik değişkenliğin ender görüldüğünü ve bu tür değişimlerin “aşıdan kaçan” suşlara neden olmadığını; yani aşının etkisiz kalmasının söz konusu olmadığını söyleyebiliriz.

CİDDİYET VE SORUMLULUK SORUNU

Bilindiği gibi aşı konusunda ilkgünden başlayarak Başbakan öncülüğünde başlayan sorumsuz açıklamalar, Milli Eğitim Bakanı Nimet Çubukçu, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli gibi siyasetçiler tarafından sürdürülmüştür. Öyle ki bu beyanatlarla konu, DSÖ tarafından “pandemi” olarak ilan edilmiş olan domuz gribine “inanıp-inanmama” boyutu nakadar indirgenmiştir.

Bu şaşkıncu yaklaşımlar ve bunların toplumsal düzeyde yarattığı sonuçlarının sosyal bilimciler tarafından da incelenmekte olduğuna inanıyoruz. Bu konu kuşkusuz toplumsal belleğimizde korunacak ve bu akut dönem sonrasında konu olmaya devam edecektir.

Bizim şu an için dikkat çekmek istediğimiz nokta şudur: Okullarda aşı olmak isteyen öğrenci oranı % 10'ların altında kalmıştır. Bu Domuz Gribi salgınının yayılmasına zemin oluşturacak çok tehlikeli bir durumdur. Başbakan ve Milli Eğitim Bakanı başta olmak üzere yetkililerin H1N1v salgını ve aşısı konusunda sorumlu davranmaları gereklidir.

Kamuoyuna saygılarımızla duyurulur.

TTB. PandemiK üçüncü toplantısını 22 Aralık 2009 tarihinde İstanbul Tabip Odası'nda yapacaktır. Aynı gün saat 13:30'da PandemiK 2009 değerlendirmesi ve 2010 öngörülerini bir basın açıklaması ile kamuoyu ile paylaşacaktır.

****

TTB-PANDEMİK İNFLUENZA A H1N1v (DOMUZ GRİBİ) BİLİMSELDANIŞMA VE İZLEME KURULU ÜYELERİ VE GÖREVLERİ

Prof. Dr. Feride Aksu Tanık

A.Ü. Ankara Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD, TTB Merkez Konseyi II.Başkanı-TTB-Pandemik Başkanı

Uzm. Dr. Ali Özyurt

Dr. Siyami Ersek Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği - TTB-Pandemik Sekreteri

Prof. Dr. Haluk Eraksoy

İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD

Prof. Dr. Selma Karabey

İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD

Doç. Dr. Önder Ergönül

M.Ü. Tıp Fakültesi Enfeksiyon Hastalıkları ve K.Mikrobiyoloji AD

Prof. Dr. Hande Harmancı-Gözlemci Üye

Dünya Sağlık Örgütü Genel Merkezi Küresel Grip Programı Pandemi Hazırlık Koordinatörü

Prof. Dr. Murat Akova

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları AD

Prof. Dr. Gülbin Gökçay

İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı Enstitüsü

Doç. Dr. Muzaffer Eskiocak

Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD

Prof. Dr. Gülden Yılmaz

Yeditepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Mikrobiyoloji ve Klinik Mikrobiyoloji AD

Prof. Dr. Selim Badur

İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi Mikrobiyoloji ve Klinik Mikrobiyoloji AD

Doç. Dr. Pınar Ay

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD

Uzm. Dr. Çağrı Kalaça

Sağlık İletişimi

Dr. Akif Akalın

İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi AD

Dr. Ali Demircan

İstanbul Tabip Odası, Pratisyen Hekim Komisyonu Üyesi